

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет фармацевтичних технологій та
менеджменту
Кафедра Організації та економіки фармації

ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ В ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я
(назва освітньої компоненти)

РОБОЧА ПРОГРАМА
освітньої компоненти

підготовки перший (бакалаврський) рівень

(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 22 Охорона здоров'я

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 226 Фармація, промислова фармація

(код і найменування спеціальності)

освітньої програми 226 Фармація, промислова фармація

(найменування освітньої програми)

спеціалізації (й) _____

(найменування освітньої програми)

2022 рік

Робоча програма освітньої компоненти «Основи економіки в охороні здоров'я» спеціальності 226

Розробники:

Немченко А.С., зав. кафедри ОЕФ, доктор фарм. наук, професор
Демченко Н.В., доцент кафедри ОЕФ, канд екон. наук, доцент

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри Організації та економіки фармації

Протокол від «06» 09 2022 року № 2

Зав. кафедри

(підпис)

проф. Алла НЕМЧЕНКО

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Робоча програма схвалена на засіданні профільної методичної комісії з економіко-управлінських та соціально-гуманітарних дисциплін

Протокол від «13» 09 2022 року № 2

Голова профільної комісії

(підпис)

проф. Алла НЕМЧЕНКО

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис освітньої компоненти

Мова навчання: українська

Статус освітньої компоненти: вибіркова.

Передумови вивчення освітньої компоненти: «Основи економіки в охороні здоров'я» базується на вивченні базових дисциплін гуманітарного та соціально-економічного і природничо-наукового напрямку, зокрема таких як: історія України та української культури, філософія, вища математика та статистика, інформаційні технології у фармації. Вона є підґрунтям для подальшого вивчення організації та економіки фармації, фармацевтичного маркетингу та менеджменту, соціальної економіки, фармакоекономіки, що передбачає інтеграцію викладання з вище зазначеними дисциплінами на формування умінь застосувати знання в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

Предметом вивчення освітньої компоненти «Основи економіки в охороні здоров'я» є базові економічні закони та форми організації економічної діяльності, економічні відносини, що об'єктивно виникають у фармацевтичній галузі та пов'язані з виробництвом, розподілом, обміном і споживанням фармацевтичних товарів та послуг, проблеми оптимізації фармацевтичного виробництва в умовах обмеженості ресурсів.

Інформаційний обсяг освітньої компоненти. На вивчення освітньої компоненти відводиться 90 годин 3 кредити ECTS.

2. Мета та завдання освітньої компоненти

Метою викладання освітньої компоненти «Основи економіки в охороні здоров'я» є формування у здобувачів вищої освіти економічних знань, логіки сучасного економічного мислення і економічної культури, навчання базовим методам аналізу економічних процесів у фармацевтичній галузі, вмінню приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою професійною діяльністю.

Основними **завданнями** освітньої компоненти «Основи економіки в охороні здоров'я» є:

- формування розуміння основних економічних явищ і процесів;
- формування економічного мислення, яке спирається на глибоке знання економічних законів та механізмів їх впливу;
- набуття навичок прийняття практичних рішень щодо ефективного застосування набутих економічних знань при виконанні своїх професійних обов'язків;
- вивчення шляхів створення ефективної системи зайнятості населення, вирішення соціальних питань в галузі охорони здоров'я;
- набуття умінь аналізувати реальні економічні процеси й приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Освітня компонента «Основи економіки в охороні здоров'я» забезпечує набуття здобувачами освіти **компетентностей**:

інтегральна: здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у професійній фармацевтичній діяльності галузі охорони здоров'я на соціально-орієнтованих засадах або у процесі навчання, що передбачає проведення хімічних, біофармацевтичних, біомедичних, соціологічних та ін. досліджень та/або здійснення

інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог; інтегрувати знання, критично осмислювати та вирішувати складні питання, приймати рішення у складних непередбачуваних умовах, формулювати судження за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності; зрозуміло і недвозначно доносити свої висновки та знання, розумно їх обґрунтовуючи, до фахової та нефахової аудиторії.

загальні:

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вчитися і бути сучасно навченим.

ЗК 12. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

фахові:

ФК 9. Здатність аналізувати та прогнозувати основні економічні показники діяльності аптечних закладів, здійснювати розрахунки основних податків та зборів, формувати ціни на лікарські засоби та вироби медичного призначення відповідно до чинного законодавства України.

ФК 11. Здатність проводити аналіз соціально-економічних процесів у фармацевції, форм, методів і функцій системи фармацевтичного забезпечення населення та її складових у світовій практиці, показників потреби, ефективності та доступності фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості лікарських засобів.

Інтегративні кінцеві *програмні результати навчання* (ПРН), формуванню яких сприяє освітня компонента:

ПРН 20. Здійснювати комплекс організаційно-управлінських заходів щодо забезпечення населення та закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та іншими товарами аптечного асортименту. Здійснювати усі види обліку в аптечних закладах, адміністративне діловодство, процеси товарознавчого аналізу.

ПРН 23. Враховувати дані щодо соціально-економічних процесів у суспільстві для фармацевтичного забезпечення населення, визначати ефективність та доступність фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості ліків.

У результаті вивчення освітньої компоненти «Основи економіки в охороні здоров'я» здобувач освіти повинен

знати:

- об'єкт, предмет, функції економіки, основні поняття економічної теорії;
- методи дослідження економічних процесів;
- основні види економічних потреб та місце потреби охорони здоров'я в ієрархії потреб людини;
- поняття про товари і послуги, їх специфіка та особливості у фармацевції
- поняття економічної системи, основні моделі сучасних систем економіки;
- функції держави в ринковій економіці, особливості регулювання фармацевтичної галузі;
- сутність державного бюджету, формування доходів і витрат державного бюджету, джерела фінансування охорони здоров'я;
- економічну сутність та механізм формування податків і зборів, їх види та ставки, оподаткування у фармацевтичній галузі;
- сутність понять трудові ресурси, робоча сила, безробіття і занятість, особливості ринку праці та специфіка попиту на фармацевтичні та медичні професії;
- системи оплати праці, мотивації, соціальний захист та етика у фармацевтичній галузі
- міжнародні відносини та глобалізація, розвиток світового фармацевтичного

ринку та його особливості

вміти:

- аналізувати економічні явища і процеси загального характеру, що відбуваються на всіх рівнях економіки та в галузі охорони здоров'я;
- визначати економічні аспекти проблем системи охорони здоров'я;
- орієнтуватись у виборі ефективного управлінського рішення; набути первинних навичок раціональної економічної поведінки;
- визначати пріоритети у вирішенні економічних проблем системи охорони здоров'я;
- застосовувати економічні категорії в процесі порівняння альтернативних систем охорони здоров'я;
- аналізувати та оцінювати економічні аспекти діяльності організацій, підприємств, установ галузі охорони здоров'я та їх регулювання на макро- і мікрорівнях;
- використовувати набуті знання з основ економіки у своїй професійній діяльності;
- аргументувати власну позицію в ході обговорення економічних проблем.

володіти:

- економічними методами оцінки ефективності функціонування економічної системи та її складових
- навичками планування відкриття аптечного закладу;
- практичними навичками використання економічних методів та методик під час розрахунку цін на ліки
- основними методами та прийомами конкурентоздатності фармацевтичної продукції.

4. Структура освітньої компоненти

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	ФМ21(4,6з)дво, 226 ФМ21(4,6з)дв						226 ФМ20(5,5з)дво					
	усь ого	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб.	с. р.		л	се м.	п з	лаб	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Загальні основи економіки. Ринкова економіка.												
Тема 1. Економічний базис охорони здоров'я, її завдання та особливості в умовах ринкового господарства.	15	1		1		13	15	1		1		13
Тема 2. Економічні системи та їх рівні. Розвиток фармацевтичної галузі в умовах змішаних національних систем.	15	1		1		13	15	1		1		13
ЗМ1												
Разом за змістовим модулем 1	30	2		2		26	30	2		2		26
Змістовий модуль 2. Макроекономіка та мікроекономіка, фармацевтична галузь в умовах глобалізації економіки												
Тема 3. Державний бюджет: доходи та видатки. Податкова система. Фінансування охорони здоров'я.	15,5	0,5		2		13	15,5	0,5		2		13
Тема 4. Праця та її сутність в економічних відносинах. Ринок праці, зайнятість та безробіття.	14,5	0,5		1		13	14,5	0,5		1		13
Тема 5. Заробітна плата та системи оплати праці, мотивація. Управління трудовими ресурсами в охороні здоров'я.	15,5	0,5		2		13	15,5	0,5		2		13
Тема 6. Глобальна економіка та міжнародні відносини. Світовий фармацевтичний ринок.	14,5	0,5		1		13	14,5	0,5		1		13
ЗМ 2												
Разом за змістовим модулем 2	60	2		6		52	60	2		6		52
Семестровий залік з модуля 1												
Усього годин	90	4		8		78	90	4		8		78

5. Зміст програми освітньої компоненти

Змістовий модуль 1. Загальні основи економіки. Ринкова економіка.

Тема 1. Економічний базис охорони здоров'я, її завдання та особливості в умовах ринкового господарства.

Об'єкт, предмет, функції економіки. Економіка охорони здоров'я як галузь науки та практики. Місце економіки охорони здоров'я в структурі економічної науки. Передумови виникнення економіки охорони здоров'я як нової наукової дисципліни. Історичний аспект, проблеми й сучасність. Сутність та основні види економічних потреб. Піраміда Маслоу. Економічні блага та їх класифікація. Здоров'я як економічна категорія. Економічні інтереси

та їх взаємодія. Види виробничих ресурсів. Сутність та структура суспільного виробництва. Форми організації суспільного виробництва. Фактори виробництва: земля, праця, капітал, здатність до підприємництва. Економічні проблеми розвитку охорони здоров'я. Кон'юнктура ринку охорони здоров'я.

Тема 2. Економічні системи та їх рівні. Розвиток фармацевтичної галузі в умовах змішаних національних систем.

Поняття та складові економічної системи. Типи економічної системи. Класифікація економічних систем. Формацийний та цивілізаційний підходи в економічному дослідженні. Основні моделі сучасних економічних систем. Національні особливості розвитку економічних систем.

Приклади функціонування цих систем у країнах з високим, середнім і низьким рівнями економічного розвитку.

Змістовий модуль 2. Макроекономіка та мікроекономіка, фармацевтична галузь в умовах глобалізації економіки

Тема 3. Державний бюджет: доходи та видатки. Податкова система. Фінансування охорони здоров'я.

Фінансова система держави. Державний бюджет як основна ланка фінансової системи держави. Основні джерела формування доходної частини бюджету. Основні напрямки бюджетних витрат. Фінансування охорони здоров'я.

Податки як економічна категорія, їх види і сутність. Бюджетно-податкова політика та її особливості.

Роль держави та передумови її втручання у сферу охорони здоров'я. Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку сучасної системи охорони здоров'я України. Реформування галузі охорони здоров'я. Основні джерела фінансування охорони здоров'я.

Тема 4. Праця та її сутність в економічних відносинах. Ринок праці, зайнятість та безробіття.

Робоча сила як товар, ринок праці. Основні види та джерела доходів. Безробіття і зайнятість. Причини існування безробіття. Типи безробіття. Визначення «повної зайнятості». Визначення рівня безробіття. Оптимальний рівень безробіття. Економічні втрати від безробіття. Соціальні наслідки безробіття. Нерівномірність доходів і соціальна нерівність. Особливості ринку праці в Україні, попит та пропозиція на професії в охороні здоров'я.

Тема 5. Заробітна плата та системи оплати праці, мотивація. Управління трудовими ресурсами в охороні здоров'я.

Система розподілу доходів в умовах ринкової економіки. Основні види доходів. Сутність заробітної плати як товару робоча сила. Чинники, що впливають на рівень заробітної плати. Мінімальна заробітна плата. Споживчий кошук та прожитковий мінімум. Номінальна заробітна плата. Реальна заробітна плата. Загальний рівень заробітної плати. Диференціація ставок заробітної плати. Державна політика у сфері заробітної плати.

Тема 6. Глобальна економіка та міжнародні відносини. Світовий фармацевтичний ринок.

Суть світової системи господарства, її виникнення та розвиток. Основні риси та тенденції розвитку світового господарства. Основні форми світогосподарських зв'язків. Інтернаціоналізація господарського життя. Інтеграційні процеси на сучасному етапі. Економічна взаємодія національних економік на світовому рівні. Глобалізація сучасної економіки. Вплив діяльності транснаціональних компаній на світовий економічний розвиток. Особливості функціонування окремих наднаціональних структур. Світовий фармацевтичний ринок. Україна в міжнародних рейтингах.

6. Теми лекцій

	Назва теми	Обсяг у годинах	
		ФМ21(4,6з)дво, 226 ФМ21(4,6з)дв	226 ФМ20(5,5з)дво
1.	Основні принципи організації фармацевтичного забезпечення населення. Основні принципи функціонування фармацевтичної галузі в Україні та країнах ЄС.	1	1
2.	Національна лікарська (фармацевтична) політика. Світові стандарти фармацевтичної практики.	1	1
3.	Державне регулювання фармацевтичної діяльності в Україні. Ліцензування фармацевтичної діяльності.	0,5	0,5
4.	Організація та проблеми безрецептурного та рецептурного відпуску ЛЗ і виробів медичного призначення (ВМП).	0,5	0,5
5.	Організація постачання аптек товарами аптечного асортименту. Змістовий модуль 1.	0,5	0,5
6.	Система забезпечення якості та конкурентноздатності фармацевтичної продукції.	0,5	0,5
	Усього	4	4

7. Теми семінарських занять

Не передбачені робочим навчальним планом

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		ФМ21(4,6з)дво, 226 ФМ21(4,6з)дв	226 ФМ20(5,5з)дво
1	Основні принципи організації фармацевтичного забезпечення населення. Основні принципи функціонування фармацевтичної галузі в Україні та країнах ЄС.	3	3
2	Національна лікарська (фармацевтична) політика. Світові стандарти фармацевтичної практики.	4	4
3	Державне регулювання фармацевтичної діяльності в Україні. Ліцензування фармацевтичної діяльності.	3	3
4	Організація та проблеми безрецептурного та рецептурного відпуску ЛЗ і виробів медичного призначення (ВМП).	4	4
5	Організація постачання аптек товарами аптечного асортименту.	3	3
6	Система забезпечення якості та конкурентноздатності фармацевтичної продукції.	3	3
	Семестровий залік з модуля 1		
	Усього годин	18	4

9. Теми лабораторних занять

Не передбачені робочим навчальним планом

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		ФМ21(4,6з)дво, 226 ФМ21(4,6з)дв	226 ФМ20(5,5з)дво
1	Основні принципи організації фармацевтичного забезпечення населення. Основні принципи функціонування фармацевтичної галузі в Україні та країнах ЄС.	13	13
2	Національна лікарська (фармацевтична) політика. Світові стандарти фармацевтичної практики.	13	13
3	Державне регулювання фармацевтичної діяльності в Україні. Ліцензування фармацевтичної діяльності.	13	13
4	Організація та проблеми безрецептурного та рецептурного відпуску ЛЗ і виробів медичного призначення (ВМП).	13	13
5	Організація постачання аптек товарами аптечного асортименту.	13	13
6	Система забезпечення якості та конкурентноздатності фармацевтичної продукції.	13	13
	Семестровий залік з модуля 1		
	Усього годин	78	78

Завдання для самостійної роботи

1. Пояснити роль економічної теорії у розвитку суспільства та у здійсненні соціально-економічних перетворень в Україні.
2. Дати особливості розвитку економічних систем у розвинених країнах світу.
3. Пояснити значення ринкової інфраструктури для ефективності дії ринкової системи економіки.
4. Визначити роль інвестицій, інновацій в економічному зростанні.
5. Пояснити основні соціально-економічні наслідки безробіття та інфляції.
6. Визначити методи державного регулювання економіки.
7. Пояснити механізм соціального захисту населення у розвинутих країнах світу.
8. Антициклічне регулювання економіки, його форми і методи.
9. Основні заходи антиінфляційної політики держави.
10. Рівень та динаміка безробіття в Україні.
11. Взаємозв'язок інфляції та безробіття.
12. Державний бюджет та його структура.
13. Державний борг: сутність, причини виникнення та наслідки.
14. Соціальна нерівність та її наслідки.
15. Функціонування капіталу та його оборот.
16. Глобалізація економіки як закономірність світового розвитку.

8. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Застосовується така система бальних оцінок: за кожне практичне заняття здобувач може набрати $\min - 8$ балів, $\max - 14$ балів.

Контроль засвоєння змістових модулів 1-2 (ЗМ1, ЗМ2) проводиться на останніх заняттях вивчення тем змістових модулів. Засобами діагностики знань здобувачів є тестовий контроль та рішення практично-орієнтованої ситуації з теоретичним обґрунтуванням.

Система оцінювання, бали	Критерії оцінки практичного зняття
8	Здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у студента невпевненість або відсутність стабільних знань. Семінарське завдання виконано, але здобувач не вміє грамотно інтерпретувати результати. При відповіді на тестові запитання відповідає вірно на 65-79% тестових завдань
9-12	Здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту. Семінарське завдання виконано без помилок. При відповіді на тестові запитання припускається несуттєвих помилок (80-90% правильних відповідей)
13-14	Здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем. Семінарське завдання виконано самостійно без помилок. Демонструє глибокі теоретичні знання (90-100%) правильних відповідей на тестові завдання.

До контролю ЗМ 1-2 допускаються лише ті здобувачі, які виконали всі види робіт, передбачених навчальною програмою (відпрацьовані пропущені практичні заняття і т.п.)

Контроль засвоєння змістового модуля		
Змістові модулі	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1	6	8
Змістовий модуль 2	6	8

Структура білета:

- визначення 2 термінів (по 1,5 бали за кожен термін);
- 1 практичне завдання

Здобувачу виставляється оцінка за шкалою:

Бали		Національна шкала	Критерії оцінки
ЗМ1	ЗМ2		
8	8	<i>відмінно</i>	виставляється здобувачу, який при відповіді на запитання здобувач виявив всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, правильно та повністю виконав поставлене практичне завдання, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонструвати знання, передбачені на рівні творчого використання
7	7	<i>добре</i>	виставляється здобувачу, якщо при відповіді на питання здобувач виявив повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, правильно

			виконав поставлене завдання, показав володіння практичними навичками, але припустив окремі несуттєві помилки
6	6	<i>задовільно</i>	виставляється, якщо при відповіді на питання здобувач виявив недостатні знання основного програмного матеріалу, в обсязі, що необхідний для подальшого навчання і роботи, передбачених програмою на рівні репродуктивного відтворення; в цілому справився з поставленим завданням, але при цьому окремими навичками володіє невпевнено
0	0	<i>незадовільно</i>	виставляється, якщо при відповіді на питання здобувач виявив серйозні пробіли в знаннях основного матеріалу, допустив принципові помилки, не зміг виконати практичні завдання, не вирішено задачу, розрахунки проведено невірно тощо

Сума балів за вивчення ЗМ складає суму балів, яку отримав здобувач протягом вивчення всіх тем змістового модуля.

Таким чином, загальна сума балів нараховується за наступною схемою:

№п/п	Складові підсумкового балу	min	max
1	Поточна успішність на практичних заняттях	48	84
2	Змістовий модульний контроль	12	16
	Всього:	60	100

Схема нарахування та розподіл балів

Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2					Сума
T1	T2	ЗМ1	T3	T4	T5	T6	ЗМ2	
8	8	6	8	8	8	8	6	60
14	14	8	14	14	14	14	8	100

9. Форми поточного та семестрового контролю успішності навчання

Семестровий контроль проводиться у формі семестрового заліку .

Поточний контроль: усні опитування, письмові роботи, тестування, рішення ситуаційних завдань.

12. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної компоненти.
2. Методичні рекомендації до практичних, семінарських занять та самостійної роботи здобувачів.
3. Перелік теоретичних питань до підсумкового модульного контролю.

4. Тестові завдання.

13. Рекомендована література**Основна**

1. *Організація та економіка фармації*. Ч. 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення : нац. підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А. С. Немченко, В. М. Назаркіна, Г. Л. Панфілова та ін.; за ред. А. С. Немченко. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2015. – 360 с. – (Національний підручник)
2. Організація фармацевтичного забезпечення населення [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. С. Немченко, В. М. Назаркіна, Г.Л. Панфілова та ін.; за ред. А. С. Немченко. – Харків : НФаУ, 2013. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 12 см. – Систем. вимоги : Pentium ; 32 Мб RAM ; Windows 98/2000/NT/XP. – Назва з контейнера.
3. Основи економіки фармації [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. С. Немченко, В. М. Назаркіна, Г.Л. Панфілова та ін.; за ред. А. С. Немченко. – Харків : НФаУ, 2013. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 12 см. – Систем. вимоги : Pentium ; 32 Мб RAM ; Windows 98/2000/NT/XP. – Назва з контейнера.

Допоміжна

1. Корнілова І. Світовий досвід фінансової підтримки інноваційного розвитку. – Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ : Київський університет, 1958. – ISSN 1728-2667 / вип.8 (161) – 2014. – с. 30-36.
2. Кулик В.В. Багатобюджетна матриця фінансових потоків як інструмент дослідження та регулювання процесів відтворення національної економіки. Проблеми економіки – 2017. - № 3. – С.55-64
3. Захожай К.В. Принципи побудови Державного бюджету України: процесно-системний підхід. // Проблеми економіки – 2017. - № 3. – С.47-54.
4. Економічна теорія : підручник / В.Д. Лагутін, Ю.М. Уманців, Т.А. Щербакова та ін. ; за заг. ред. В.Д. Лагутіна. Київ : Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2017. 608 с.
5. Уразов А. У. Основи економічної теорії. / А. У. Уразов., І. В. Вікарчук . К. : Центр навчальної літератури, 2019. 312 с.
6. Andrusiv U., Simkiv L., Dovgal O., Demchuk Na., Potryvaieva N., Cherchata A., Popadynets I., Tkachenko G., Serhieieva O., Sydor H. Analysis of economic development of Ukraine regions based on taxono

16. Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

1. Національний перелік ОЛЗ та ВМП (МОЗ України). http://www.moz.gov.ua/ua/portal/register_naclist/
2. Реєстр місць здійснення діяльності з оптової та роздрібною торгівлі ЛЗ (Держлікслужба) <http://portal.diklz.gov.ua/PublicSite/TradeLicense/TradeLicenseList.aspx>
3. Реєстр оптово-відпускних цін на ЛЗ http://www.moz.gov.ua/ua/portal/register_prices_drugs/
4. Лекційні матеріали, методичні розробки для семінарських занять та самостійної роботи на кафедрі ОЕФ: Режим доступу: <http://economica.nuph.edu.ua>.
5. Наукова бібліотека НФаУ: Режим доступу: <http://dspace.ukrfa.kharkov.ua;> <http://lib.nuph.edu.ua>.
6. Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ)- <http://www.who.int/ru/>
7. Верховної Ради України – <http://rada.gov.ua/>
8. Кабміну України (урядовий портал)– <http://www.kmu.gov.ua/>
9. Мінохорони здоров'я України – <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>
10. Мінекономіки України – <http://www.me.gov.ua/>

11. Держ. служби статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua/>